

บทที่ 6

การใช้ภาษาจากการทดสอบด้วยเสียง

การวิเคราะห์การใช้ภาษาจากการทดสอบด้วยเสียงนั้น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินว่าคำบาลีใดพูดภาษาอะไรไว้ดังนี้

เกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินว่าคำบาลีใดพูดภาษาอะไร

ในการตัดสินภาษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์เดียวกับงานวิจัยของวัลจิสิ้น (2534) เพื่อที่จะแสดงลักษณะการใช้ภาษาของผู้ตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด เกณฑ์ที่ใช้มีดังนี้

ก. ถ้าคำตอบทั้งหมดเป็นเสียงของภาษาไทยถิ่นใดถิ่นหนึ่ง ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือ ภาษาไทยถิ่นอีสานเพียงภาษาเดียว คือ คำร้อยละที่ได้จากคำตอบทั้งหมดเท่ากับ 100 กรณีนี้จะสามารถตัดสินได้เลยว่าคำบาลีนั้นพูดภาษาไทยถิ่นนั้นๆ เช่น ถ้าคำตอบทั้งหมดเป็นเสียงของภาษาไทยถิ่นกลางทั้ง 10 คำทดสอบหรือ 100% แสดงว่าภาษาที่ใช้ในคำบาลีนั้น คือ ภาษาไทยถิ่นกลางเพียงภาษาเดียว

ข. ถ้าคำบาลีใดใช้เสียงของภาษาไทยถิ่นมากกว่า 1 ภาษาแทนคำทดสอบเดียวกัน กล่าวคือ มีการใช้ 2 ภาษาควบคู่กันไป ลักษณะนี้เรียกว่า "ภาษามีสาน" เช่น คำทดสอบ "ข้าง" ผู้ตอบแบบสอบถามคนเดียวให้คำตอบ 2 คำตอบ คือ ข้าง กับ ข้าง ในกรณีนี้จะตัดสินว่าคำบาลีนี้ใช้ภาษามีสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นเหนือ

ค. ถ้าคำตอบทั้งหมดเป็นเสียงของภาษาไทยถิ่นมากกว่า 1 ภาษาหรือเป็นภาษามีสานตั้งแต่ 1 ภาษาขึ้นไป เช่น เป็นเสียงในภาษาไทยถิ่นกลาง 60% เป็นเสียงในภาษาไทยถิ่นอีสาน 40% แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามใช้ภาษามีสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน และเนื่องจากสัดส่วนของการใช้ภาษาไม่เท่ากัน คือ ภาษาไทยถิ่นหนึ่งอาจมีอัตราการใช้มากกว่าหรือน้อยกว่าอีกถิ่นหนึ่ง เช่น ผู้ตอบแบบสอบถามให้คำตอบที่เป็นเสียงภาษาไทยถิ่นกลาง 20% ภาษาไทยถิ่นเหนือ 10% และภาษาไทยถิ่นอีสาน 70% แสดงว่าภาษาของผู้ตอบแบบสอบถาม คือภาษามีสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลาง ภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยมีการใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานในระดับสูง รองลงมาคือ ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นเหนือตามลำดับ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางเสียง พบว่าในจังหวัดลพบุรีมีการใช้ภาษาไทยถิ่นหลายภาษาปะปนกัน โดยมีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางมากกว่าภาษาไทยถิ่นอื่นๆ รองลงมา คือ ภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน ตามลำดับ ผู้วิจัยได้จัดลักษณะการใช้ภาษาของจังหวัดลพบุรีออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ๆ เช่นเดียวกับด้านคำศัพท์ คือ

1. ภาษาเดียว
2. ภาษาผสม
3. ภาษาผสมผสาน

ภาษาเดียว ภาษาเดียวที่ใช้มากที่สุด ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นกลาง รองลงมาคือ ภาษาไทยถิ่นอีสานและภาษาเดียวที่เป็นภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน ตามลำดับ

ตำบลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นกลางเพียงภาษาเดียวมีทั้งสิ้น 54 ตำบล ได้แก่

อำเภอท่าหลวง

1. ต.หัวลำ
2. ต.ชัยป่า
3. ต.หนองผักแว่น
4. ต.ท่าหลวง
5. ต.ทะเลวังวัด

อำเภอหนองม่วง

6. ต.ยางโทน
7. ต.ขอนแก่น

อำเภอโคกสำโรง

8. ต.วังเพลิง
9. ต.เกาะแก้ว
10. ต.โคกสำโรง

อำเภอเมืองลพบุรี

11. ต.เขาพระงาม
12. ต.ตะลุง
13. ต.โก่งธนู
14. ต.จิวราย
15. ต.โนนไถ่เก้าน
16. ต.นิคมสร้างตนเอง
17. ต.โคกตูม

อำเภอบ้านหมี่

28. ต.ไผ่ใหญ่

อำเภอท่าม่วง

29. ต.เขาสมคอน
30. ต.โคกสลุด
31. ต.มูจลินท์
32. ต.บางงา
33. ต.ท่าม่วง
34. ต.บางสี
35. ต.โนนลาดแก้ว

36. ต.บางคู

37. ต.บ้านเบิก

38. ต.หัวสำโรง

กิ่งอำเภอสำสนธิ

39. ต.ชัยสมบูรณ

กิ่งอำเภอโคกเจริญ

40. ต.ยางราก
41. ต.วังทอง
42. ต.หนองมะค่า
43. ต.โคกแสมสาร

อำเภอเมืองลพบุรี

18. ต.ท้ายตลาด
19. ต.บ้านข่อย
20. ต.โนนศิครุ
21. ต.โคกสูง
22. ต.มะนาวหวาน
23. ต.หนองบัว

อำเภอบ้านหมี่

24. ต.บ้านชี
25. ต.มหาสอน
26. ต.บางผึ้ง
27. ต.ซอนม่วง

อำเภอสระโบสถ์

44. ต.สระโบสถ์
45. ต.มหาโนนศิ
46. ต.ทุ่งท่าช้าง

อำเภอชัยบาดาล

47. ต.ชัยบาดาล
48. ต.ห้วยหิน
49. ต.ท่ามะนาว
50. ต.บัวชุม
51. ต.หนองยายโติยะ
52. ต.นาโสม
53. ต.ศิลาทิพย์
54. ต.ชัยนารายณ์

ตำบลที่ใช้ภาษาไทยถิ่นอีสานเพียงภาษาเดียวมีทั้งสิ้น 28 ตำบล ได้แก่

อำเภอท่าหลวง

1. ต.แก่งผักกูด

อำเภอหนองม่วง

2. ต.ซอนสมบูรณ์

อำเภอโคกสำโรง

3. ต.สะแกกราบ
4. ต.หนองแขม
5. ต.หัวโป่ง
6. ต.หลุมข้าว
7. ต.วังจั่น

อำเภอโคกสำโรง

8. ต.ถลุงเหล็ก

อำเภอเมืองลพบุรี

9. ต.โคกกระเทียม
10. ต.ถนนใหญ่
11. ต.ทะเลชุบศร
12. ต.ท่าแค
13. ต.หนองทรายขาว

อำเภอบ้านหมี่

14. ต.นาคา
15. ต.หนองเต่า
16. ต.บางขาม
17. ต.เชียงงา
18. ต.โพนทอง
19. ต.บ้านกล้วย
20. ต.หินปัก
21. ต.คอนดิ่ง
22. ต.บางกะพี้

อำเภอบ้านหมี่

23. ต.ตงพลับ
24. ต.หนองเมือง
25. ต.หนองกระเปียน

กิ่งอำเภอโคกเจริญ

26. ต.โคกเจริญ

อำเภอสระโบสถ์

27. ต.ห้วยใหญ่

อำเภอสระโบสถ์

28. ต. นิยมชัย

ตำบลที่ใช้ภาษาเดียวกันที่เป็นภาษาผสมระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน ทั้งตำบลมีทั้งสิ้น 4 ตำบล ได้แก่

อำเภอโคกสำโรง

1. ต. วังขอนขัวง

อำเภอเมืองลพบุรี

2. ต. ปาताल

3. ต. ท่าศาลา

อำเภอชัยบาดาล

4. ต. นิคมสำนารายณ์

ภาษาผสม ภาษาผสมที่ใช้พูดกันในจังหวัดลพบุรีคือ ภาษาผสม 2 ภาษา ได้แก่

ตารางที่ 8 ลักษณะการใช้ภาษาผสมจากการวิเคราะห์เสียง

ภาษาที่ใช้	ตำบล
<u>ภาษาผสม 2 ภาษา</u> ก/อ	1. หนองม่วง อ.หนองม่วง 2. เหนียด อ.โคกสำโรง 3. คลองเกตุ อ.โคกสำโรง 4. สนามแจง อ.บ้านหมี่ 5. สายห้วยแก้ว อ.บ้านหมี่ 6. กุดตาเพชร กิ่งอ.ลำสนธิ 7. ม่วงค่อม อ.ชัยบาดาล 8. พรหมาสตร์ อ.เมืองลพบุรี
น/อ	1. มะกอกหวาน อ.ชัยบาดาล

ภาษาผสมผสาน พบว่ามีการใช้ภาษาผสมผสาน 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ภาษาผสมผสาน 2 กลุ่ม
2. ภาษาผสมผสาน 3 กลุ่ม

ผู้วิจัยจะใช้อักษรย่อแล้วคั่นด้วยเครื่องหมาย . เพื่อแสดงว่าภาษานั้นเป็นภาษาผสมผสาน เช่น ก.อ แทนภาษาผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน ส่วน ก/ก.อ แทนภาษาผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาผสมผสานระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นอีสาน

ต่อไปนี้จะ เป็นตารางแสดงลักษณะการใช้ภาษาผสมผสานทั้ง 2 ลักษณะ

ตารางที่ 9 ลักษณะการใช้ภาษาผสมผสานจากการวิเคราะห์เสียง

ภาษาที่ใช้	ตำบล
<u>ภาษาผสมผสาน 2 กลุ่ม</u> ก/ก.อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ตงมะรุม อ.โคกสำโรง 2. ตีลัง อ.เมืองลพบุรี 3. พัฒนาคม อ.เมืองลพบุรี 4. หนองรี กิ่งอ.ลำสนธิ 5. เขารวก กิ่งอ.ลำสนธิ 6. เกาะรัง อ.ชัยบาดาล
อ/ก.อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. โคกสำพาน อ.เมืองลพบุรี
ก/ก.น	<ol style="list-style-type: none"> 1. ห้วยขุนราม อ.เมืองลพบุรี 2. ลำสนธิ กิ่งอ.ลำสนธิ 3. ท่าดินดำ อ.ชัยบาดาล
<u>ภาษาผสมผสาน 3 กลุ่ม</u> ก/อ/ก.อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชับตะเคียน อ.ชัยบาดาล
ก/ก.น/ก.อ	<ol style="list-style-type: none"> 1. บ้านใหม่สามัคคี อ.ชัยบาดาล

ภาษาเดี่ยว ภาษาผสมและภาษาผสมผสานแบบต่างๆ เหล่านี้มีปริมาณการใช้ที่แตกต่างกันตามตำบลต่างๆ ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์แสดงปริมาณการใช้ขึ้น เช่นเดียวกับคำศัพท์ (ดูบทที่ 5) ดังแสดงในตารางที่ 10

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สร้างแผนที่แสดงการใช้ภาษาจากการทดสอบด้วยเสียงของแต่ละตำบลโดยละเอียด เกณฑ์ในการสร้างแผนที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ 3

เพื่อให้เห็นภาพรวมของการใช้ภาษาชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้จัดทำแผนที่ขึ้นอีกชุดหนึ่ง โดยแสดงให้เห็นการใช้ภาษาโดยรวมของแต่ละตำบลในจังหวัดลพบุรี โดยใช้เกณฑ์เดียวกับด้านคำศัพท์ (ดูภาพที่ 45)

จากภาพที่ 45 พบว่ามีการใช้ภาษาไทยถิ่นกลางอยู่หนาแน่นทางด้านตะวันตกของจังหวัดลพบุรี ได้แก่ บางส่วนของอ.บ้านหมี่ และอ.ท่าเรือทั้งหมด ภาษาไทยถิ่นอีสานพูดกันหนาแน่นในอ.บ้านหมี่และด้านตะวันตกของอ.โคกสำโรง ส่วนการใช้ภาษาไทยถิ่นเหนือมีน้อยมาก

ตารางที่ 10 การใช้ภาษาของแต่ละตำบลในจังหวัดนนทบุรีจากการวิเคราะห์เสียง

ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น								ภาษาที่ใช้				
	ก		น		อ		ก.น			ก.อ		น.อ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อ.ท่าหลวง													
1. หัวลำ	10	100											ก
2. ชัยจำปา	10	100											ก
3. หอนงฝักแวน	10	100											ก
4. แก่งผักกูด					10	100							อ
5. ท่าหลวง	10	100											ก
6. ทะเลวังวัด	10	100											ก
อ.หนองม่วง													
7. ยางโพน	10	100											ก
8. รอนลมบุรณ					10	100							อ
9. รอนสารเคซ	10	100											ก
10. หนองม่วง	9	90			1	10							ก/อ
อ.โคกสำโรง													
11. วังเหลิง	10	100											ก
12. ดงมะรุม	2	20						8	80				ก/ก.อ
13. สยแถกราบ					10	100							อ
14. เหนียต	8	80			2	20							ก/อ
15. เกาะแก้ว	10	100											ก
16. หอนงนม					10	100							อ
17. หัวยโปง					10	100							อ
18. หลุมข้าว					10	100							อ
19. วังขอนแก่น								10	100				ก.อ
20. โคกสำโรง	10	100											ก
21. คลองเกตุ	1	10			9	90							ก/อ
22. วังจัน					10	100							อ

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น										ภาษาที่ใช้		
	ก		น		อ		ก.น		ก.อ			น.อ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
อ.โคกสำโรง													
23. ถลุงเหล็ก					10	100							อ
อ.เมือง													
24. เขานพระงาม	10	100											ก
25. โลกกะเทียม					10	100							อ
26. ถนนใหญ่					10	100							อ
27. ทะเลชุมศร					10	100							อ
28. ท่าแค					10	100							อ
29. ป่าตาล									10	100			อ/ก.อ
30. โลกสำนวน					9	90			1	10			ก/อ
31. นรหมาสตร์	9	90			1	10							ก/อ
32. ตะลุง	10	100											ก
33. โกงขนู	10	100											ก
34. จิวราย	10	100											ก
35. โนฮีเก่าตัน	10	100											ก
36. นิคมสร้างตนเอง	10	100											ก
37. ท่าศาลา									10	100			ก.อ
38. โลกตุ้ม	10	100											ก
39. ห้ายตลาด	10	100											ก
40. บ้านข่อย	10	100											ก
41. โนฮีตรู	10	100											ก
อ.พัฒนานิคม													
42. ตีลัง	9	90							1	10			ก/ก.อ
43. โลกสลุง	10	100											ก
44. พัฒนานิคม	9	90							1	10			ก/ก.อ
45. มะนาวหวาน	10	100											ก
46. หนองบัว	10	100											ก
47. หัวขุนราม	7	70					3	30					ก/ก.น

ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น										ภาษาที่ใช้		
	ก		ข		อ		ก-ข		ก.อ			น.อ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
<u>อ.ท่าเรือ</u>													
74. โนตลาดแก้ว	10	100											ก
75. บางคู	10	100											ก
76. บ้านงิ้ว	10	100											ก
77. หัวสำโรง	10	100											ก
<u>กิ่งอ.ลำสนธิ</u>													
78. หนองรี	8	80							2	20			ก/ก.อ
79. เขารวก	8	80							2	26			ก/ก.อ
80. ลำสนธิ	9	90					1	10					ก/ก.ข
81. ชัยสมบุรณ	10	100											ก
82. กุดตาเพชร	7	70			3	30							ก/อ
<u>กิ่งอ.โคกเจริญ</u>													
83. ยางราก	10	100											ก
84. โคกเจริญ					10	100							อ
85. รังทอง	10	100											ก
86. หนองมะค่า	10	100											ก
87. โคกแสลงสาร	10	100											ก
<u>อ.สระโบสถ์</u>													
88. หัวใหญ่					10	100							อ
89. สระโบสถ์	10	100											ก
90. มหาโพธิ์	10	100											ก
91. นิคมชัย					10	100							อ
92. ทุ่งท่าช้าง	10	100											ก
<u>อ.ชัยบาดาล</u>													
93. ชัยบาดาล	10	100											ก
94. มะกอกหวาน			2	20	8	80							ข/อ
95. ม่วงค่อม	3	30			7	70							ก/อ
96. หัวหิน	10	100											ก

ชื่อตำบล	ภาษาไทยถิ่น										ภาษาที่ใช้		
	ก		ข		อ		ก.ข		ก.อ			ข.อ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
อ. ร้อยมาด													
97. เกาะรัง	2	20							3	30			ก/ก.อ ก.อ ก อ/ก.อ ก ก ก ก ก/ก.ข/ก.อ
98. นิคมสำนารายณ์									30	100			
99. ท่ามะนาว	10	100											
100. ท่าคินคำ					9	90			1	10			
101. บัวชุม	10	100											
102. ชัยตะเคียน	2	20			4	40			4	40			
103. หองขายโห้	10	100											
104. นาโสม	10	100											
105. ศิลากินย์	10	100											
106. ชัยนารายณ์	10	100											
107. บ้านใหม่สามัคคี	8	80					1	10	1	10			

